

FN's Verdens Bygdekvinnedag 15. oktober

Verdens Bygdekvinnedag markeres 15. oktober - dagen før FN's Verdens Matvaredag 16. oktober - for å gjøre oppmerksom på kvinnenes viktige bidrag til matproduksjonen i verden. Mange gode løsninger til verdens sult-, fattigdoms – og klimaproblemer i verden ligger i hendene til småbrukerkvinner. «World Rural Women Day» ble innført av FN i 2008. Men idéen går tilbake til 4. Verdens Kvinnekongress i 1995.

Mat som menneskerettighet

Retten til mat, ernæring og helse er en av menneskerettighetene som FN har vedtatt allerede i 1945.

Men virkeligheten er at hver dag dør 20-30 000 mennesker av sult eller sultrelaterte årsaker. De fleste av dem bor i fattige land i Sør, og svært mange av dem er bønder. Småbrukere, og særlig kvinner, er også særlig rammet av klimakatastrofer.

Mange tiltak for å redde matsituasjon i verden slo feil. 1970 fikk den norskættede Amerikaneren Norman Borlaug Nobels Fredpris for den «Grønne Revolusjon» i utviklingslandene. Den økte bruken av kunstgjødsel, høyteknologi og kjemikalier førte til dårlige avlinger, sosial urettferdighet og enda mer sult i verden. I dag gjentar man de samme feilene fra den Grønne Revolusjonen, med økt satsing på utenlandske investeringer og industrilandbruk i fattige land (REDD+, «klimagesmart landbruk»). I følge FAO blir det i 2050 9 mrd. mennesker i verden, og matproduksjonen må dobles.

«Det er mulig å brødfø verdens befolkning... men ikke med agro industrien», sa Olivier de Schutter, FAO. En annen landbrukspolitik er nødvendig! Ca 70% av verdens matvarer er produsert av småbønder. Det er viktig at disse matprodusentene, hvorav over halvparten er kvinner, blir tatt med i beslutninger for å løse sult og fattigdomsrelaterte problemer og tilpasning til klimaendringer.

La Via Campesina, «Bondens Vei».

Norsk Bonde- og Småbrukerlag er medlem i den globale småbrukerbevegelsen La Via Campesina som startet i 1993 og som representerer ca 200 millioner småbrukere, urbefolkninger og landløse i 70 land. La Via Campesina kjemper for bønders rettigheter som en menneskerett og forsvaret småskala landbruk og lokal konsum fremfor stordrift og handel med matvarer for profitt. La Via Campesina sier NEI til de multinasjonale matvareselskaper og deres løsninger, som Grønn Revolusjon, REDD+ og «klimagesmart» landbruk, metoder som innebærer høyteknologi, kjemikalier og genmodifisert mat.

Matsuverenitet og agro økologi

Minst 70 prosent av maten blir produsert av småbrukere i familiejordbruk. Prinsippet om matsuverenitet betyr at alle mennesker, regioner og nasjoner skal selv kunne bestemme over matproduksjonen. La Via Campesina ser agroøkologi som eneste løsning på fattigdom, sult og klimaproblemer. Agroøkologi baseres på naturens egne premisser og lokale kunnskaper. Viktig er langsiktig planlegging, etiske hensyn til miljø og menneskers helse, produksjon av sunn mat, miljøvennlig teknologi og mest mulig lokal forbruk. Verden trenger mer sysselsetting, bedre velferdsordninger og rekruttering av flere bønder.

Kvinnens kunnskaper

La Via Campesina legger stor vekt på kvinners deltakelse. Kvinner kjemper mot vold mot kvinner som også innebærer kampen for kvinners rett på land, vann og andre ressurser. I det sørlige Afrika er det

en sterk allianse- og nettverkbygging der kvinnene kjemper mot invasjon av multinasjonale selskaper. De demonstrerer mot landgrabbing og monopolisering av frø. Kvinnene organiserer seg for å bytte frø og dele kunnskaper verden over.

NBS Kvinneutvalg samarbeider med et nettverk med kvinner – bønder og bydamer, kvinner i Nord og i Sør – der vi samarbeider for kvinners rettigheter og særlig også for kvinnes rettigheter på land, ressurser og deltakelse.

«Vi er fattige, men vi har kunnskapen, og vi er mange» sier verdenspresidenten Elisabeth Mpofu, fra La Via Campesinas hovedkontor i Zimbabwe.

Fra Småbrukerkjærring til traktorpike - Arrangement i Stange

Norsk Bonde- og Småbrukarlag markerer dagen med et åpent arrangement i Stange der småbrukerkjærringa står i fokus.